



PRIRUČNIK I UPUTSTVO ZA MENTORE

FUDBALSKI SAVEZ VOJVODINE

STRUČNA STRUKOVNA ORGANIZACIJA SUDIJA

ULOGA MENTORA

Mentor igra važnu ulogu u razvoju sudije:

- *kao prijatelj*

Mentor mora da bude uverljiv u svojim komentarima prema sudiji. Sudija mora da veruje motivima kao i prosuđivanju Mentora, znajući da Mentor posvećuje svoje vreme i energiju njegovom razvoju.

- *kao posmatrač*

Mentor mora da iznosi kratke i jasne savete koji će usmeriti sudiju ka uspehu. Sudija mora da bude siguran u iskrenost i kredibilitet pomoći koja mu se pruža.

- *kao podrška*

Mentor mora da bude bezuslovna podrška sudiji. U tom smislu sudija ne može da pogreši, nego uvek treba da ga ohrabruje da radi još više i bolje. Bezuslovna podrška se odnosi na osobu sudije, e na na sva njegova dela.

- *kao advokat*

Mentor je u obavezi da brani stranu sudije u svim situacijama. Niikada ne sme da prećuti kritiku ili analizu sudije, a da on ne iznese svoje mišljenje.

- *kao koreograf*

Mentor pomaže sudiji da u svoje suđenje uvede nove elemente. To se odnosi na sve situacije u kojima se sudija nalazi, od dolaska na stadion, do rukovanja s igračima i napuštanja terena.

- *kao savetnik*

Mentor daje tačne, precizne informacije koje sudiji mogu otvoriti nove vidike. Mentor treba da ohrabri i pomogne sudiji da napreduje u procesu suđenja.

- *kao trener*

Mentor nudi taktičke instrukcije radi pomoći sudiji tokom suđenja, sa praktičnim i realističnim sugestijama koje će mu pomoći da poboljša svoje suđenje, ali i da istovremeno oseća zadovoljstvo u onome što radi.

- *kao primer*

Mentor je osoba na koju će se sudija ugledati. Mentorovi stavovi, vrednosti i ponašanje postavljaju primer koji će, u najvećem broju slučajeva, i sudije slediti, kako na terenu tako i van njega.

Kao Mentor trebalo bi da:

- budete posvećeni sudijskoj organizaciji i njenoj filozofiji
- voljno posvetite vreme i energiju Mentorskom program
- jasno i koncizno komunicirate sa sudijama
- s pažnjom pratite utakmice sudija, imajući u vidu da ste Mentor, a ne posmatrač
- nastupate s pozitivnim stavom kada iznosite mišljenje o suđenju
- budete i dobar slušalac kada sudija govori, da bi adekvatno odgovorili na pitanja i potrebe sudija
- ohrabrite sudije
- imate razumevanja za njihove nedostatke
- zapamtite da ste primer onima koji vas slušaju
- čitate i pratite Pravila fudbalske igre što je češće moguće

**UPUTSTVO ZA MENTORE****Prvi kontakt**

Kontaktirajte sudiju koji vam je dodeljen čim saznate njegovo ime. Prvi kontakt može da bude telefonom ili e-mailom, ukoliko ne postoji mogućnost da se sa njim sretnete. Ukoliko nije došlo do direktnog kontakta, njega bi trebalo organizovati u što kraćem roku. Ne očekujte da se sudija prvi javi vama, prvi, inicijalni kontakt mora da potekne od Mentora.

Na prvom susretu:

- predstavite se i iznesite svoje sudijsko iskustvo
- pojasnite dodatno Mentorski program
- uverite se da je sudija shvatio suštinu programa, svoje obaveze i naglasite da se radi o pozitivnom iskustvu namenjenom da pomogne razvoju sudije
- pokušajte da saznate što više činjenica o sudiji
- potrudite se da čujete njegove ciljeve, planove, eventualne problem i strahove, kao i prethodno iskustvo
- dozvolite da vas pitaju i odgovorite na sva pitanja i otklonite sve dileme
- dogovorite sledeći susret i ukoliko je moguće isplanirajte odlazak na utakmicu koju ćete gledati

Kao Mentor morate da:

- se ponašate kao primer, Mentor ste u svim situacijama
- uvek budete pozitivni prema suđenju generalno i prema Sudijskoj organizaciji
- stvorite zdravu i pozitivnu atmosferu u vašem odnosu radi razvoja sudije
- uvek budete na raspolaganju sudiji radi podrške i odgovora na njegova pitanja
- pratite suđenje sudije što je više moguće, uživo ili putem snimaka
- hrabrite i podržite sudiji da svojim suđenjem može da napreduje i na viši rang, ali bez nerealnih i neiskrenih obećanja i laskanja
- insistirate da sudija redovno radi na svom usavršavanju, fizičkom, tehničkom, psihološkom, ističući da je on model i primer koji će pratiti druge sudije iz organizacije
- obavestite Koordinatora projekta o bilo kakvom problemu ili potrebi na koju bi sudija mogao da naiđe
- podržite sudiju na svim utakmicama na kojima ste prisutni
- prenesete sudiji pozitivnu povratnu informaciju: naglasite barem dve ili tri pozitivne stvari koje ste primetili
- izdvojite maksimalno dve stavke koje će sudija morati da ispravi i za koje smatrate da postoji dodatna mogućnost napredovanja
- budete precizni u svojim komentarima, koristeći iskustvo iz utakmice koju je sudio ili neke druge utakmice koju je on ili neko drugi sudio
- odredite male, dostižne ciljeve koje sudija može da postigne za kratko vreme
- Uvek koristite pozitivno obraćanje, kao recimo: “Mogao bi da pokušaš...”

- “Druge sudije misle da ...”
- “Iz mog iskusstva ...”
- “Možda bi ti bilo lakše”
- “Da li si razmišljao da ...”
- “Da li bi možda bilo drugačije da...”

Izbegavajte sledeće izraze: “Moraš da ...”

- “Ja uvek ...”
- “Nikad nemoj ...”
- “Uvek ...”
- “Ja bih uradio....”
- “Kada sam ja sudio, ja sam ...”

- Završite razgovor pozitivnim i ohrabrujućim komentarom.